

EDC NATURA
FUNDACIÓN OMACHA

GUIA D'OCELLS DEL TERMET

Text i fotografies
JULIO GARCÍA ROBLES

Il·lustracions
LLUÍS SOGORB

Edició: Loisele Ediciones
ISBN: 978-84-123358-5-9
Dipòsit legal: CS 904-2021
Imprimeix: Sichet SL

GUÍA DE AVES DEL TERMET

GUIA D'OCELLS DEL TERMET

GUÍA DE AVES DEL TERMET

El Termet con sus jardines, pinares, frutales y zonas de matorral, unidos al bosque de ribera, ofrece refugio a numerosas aves que hacen de este paraje su hogar; ya sea durante todo el año, en determinadas estaciones o solo como descanso en los pasos migratorios. A primera vista serán la tórtola, la paloma, la torcaz y la urraca las aves que observaremos, por su notoria visibilidad.

Con la primavera llegan las golondrinas, con su característica mancha roja en la garganta. También el avión, con vientre y obispillo blancos, que mantiene una importante colonia de cría en el Termet. Y el vencejo, que anida sobre todo en el interior de la ciudad, en las oquedades de altos edificios. Aves propias de la época estival son la abubilla, la lavandera cascadeña, el papamoscas gris, el ruiseñor común y el bastardo.

Con el otoño llegan a la zona miles de aves desde el norte en busca de un clima más suave. Algunas, como los zorzales, van en su mayoría de paso hacia tierras del sur, donde pasarán el invierno; podremos verlas en las arboledas del cauce alimentándose de bayas, olivas y caracoles. Otras aves que se hospedarán en el Termet, quizás unas semanas o puede ser todo el invierno, son el petirrojo, el colirrojo tizón y el mosquitero común.

Si bien los ciclos estacionales marcan la presencia de unas determinadas aves u otras, hay especies que podemos hallarlas durante todo el año: las residentes. De estas, algunas efectúan cortos traslados entre zonas o diferentes ecosistemas cercanos, según la abundancia de alimento o las adversidades climatológicas. Incluso las hay que pasan el día en el Termet y al caer el sol vuelan a los jardines del interior de la ciudad para pasar la noche a buen resguardo. Si bien los más conocidos de nuestros pájaros son el gorrión y el mirlo, presentes en la ciudad, en el campo y en el bosque, el más popular es el jilguero por su vistoso colorido

y animoso canto. Otros cantores comunes son el verdecillo y el verderón. Estas pequeñas y coloridas aves suelen verse en pequeñas bandadas o por parejas en las lindes de las huertas y zonas de arboleda abierta, incluso en los jardines de la ciudad. Entre los pájaros comunes del Termet, también destacan la lavandera blanca, el estornino negro y el mito, si bien son más fáciles de ver en invierno. Otras aves residentes, moradoras del matorral, que podemos observar en vuelos bajos y cazando insectos, son el buitrón y las currucas cabecinegra y capirota.

Garzas, garcillas, ánades, limícolas y otras aves afines al medio acuático apenas se pueden observar en la zona del Termet debido esencialmente a la constante presencia humana, si bien resultan abundantes a lo largo del cauce, una vez pasamos el puente medieval de Santa Quitèria, conforme nos acercamos a la desembocadura del río. Aun así, en las charcas y zonas tranquilas rodeadas de vegetación palustre, como en los recodos del Medidor, en los Matxos y en las riberas de la Ruta Botánica, se han podido citar: garza real, garcilla bueyera, ánade real, gallineta común, chorlito chico y los andarríos chico y grande. También se pueden ver aves marinas de paso o descansando, especialmente sobre el muro de retención de aguas del Pantanet, como el cormorán grande y las gaviotas mediterránea y la de Audouin.

Por su parte, las rapaces han sufrido una importante regresión. Especies antes abundantes como el auillo y el mochuelo apenas se escuchan ya en las noches del Termet. Solo resulta común el cernícalo, que encuentra lugares apropiados para la nidificación en los viejos edificios y las altas palmeras de la zona.

Este trabajo muestra las aves que en la actualidad podemos ver en el Termet, si bien algunas resultan más difíciles de observar que otras. Las hay que, sin estar en la guía, pueden aparecer en sus idas y venidas de otras zonas o resultan ya menos comunes, como el torcecuellos, el pinzón, la curruca rabilarga, el abejaruco, el Martín pescador, el ratonero e incluso el águila calzada.

Colom roquer (*Columba livia*)

Família: Columbidae

Castellà: Paloma bravía

Fa fins a 70 cm d'envergadura.

És de tonalitats grises. Té dos línies fosques a les ales.

La trobem arreu tot l'any.

S'alimenta de llavors, baies, fruites i petits invertebrats.

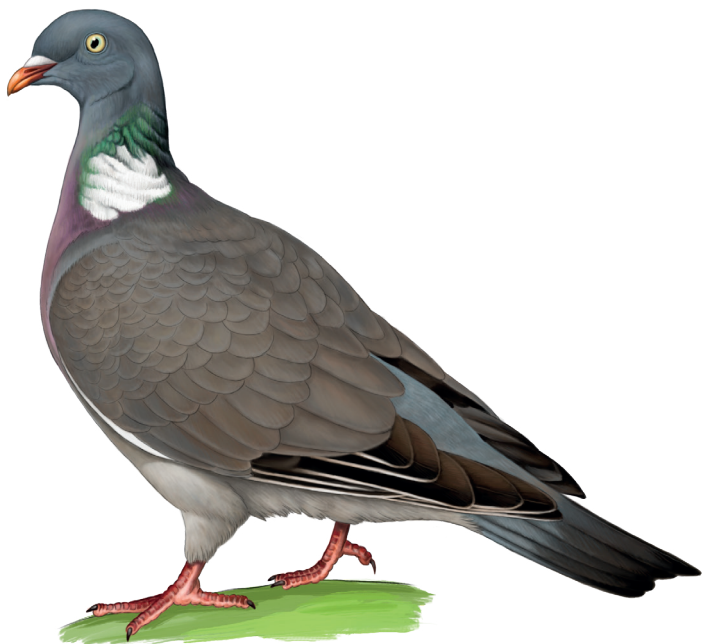
Tórtora turca

(*Streptopelia decaocto*)

Família: Columbidae

Castellà: Tórtola turca

Fa fins a 53 cm d'envergadura. És de tonalitats marrons i grises. Té una línia negra sobre blanc al coll. La trobem durant tot l'any. S'alimenta de llavors, baies, rovells i brots d'herbes.

Tudó (*Columba palumbus*)

Família: Columbidae

Castellà: Paloma torcaz

Fa fins a 80 cm d'envergadura. És de tons grisos amb el coll porpra i verd brillant; té taques blanques al coll i a la part superior de les ales. La trobem tot l'any. S'alimenta de llavors, baies, rovells, fruites i petits invertebrats.

Puput o palput (*Upupa epops*)

Família: Upupidae

Castellà: Abubilla

Fa fins a 48 cm d'envergadura. És de color marró ataronjat amb les ales i la cua ratllades de blanc i negre. El bec és prim, corbat i llarg. Té una cresta de plomes. La trobem a la primavera i l'estiu. Menja cucs, insectes...

Falciot negre (*Apus apus*)

Família: Apodidae

Castellà: Vencejo común

Fa fins a 48 cm d'envergadura. És marró fosc, gairebé negre amb una taca clara a la gola, té les ales molt llargues i les potes molt curtes. El trobem a primavera i l'estiu. S'alimenta d'insectes voladors.

Oreneta cuablanca (*Delichon urbicum*)

Família: Hirundinidae

Castellà: Avión común

Fa fins a 29 cm d'envergadura. Té la part superior del cos negre blavós; la panxa i la gola són blanques. El trobem a la primavera i l'estiu. S'alimenta d'insectes i aranyes que caça al vol.

Oreneta comuna (*Hirundo rustica*)

Família: Hirundinidae

Castellà: Golondrina común

Fa fins a 35 cm d'envergadura. Té la part superior fosca i la ventral, blanca melocotó i la gola és rogenca. La seua cua és forçada. La trobem a la primavera i a l'estiu. S'alimenta d'insectes i aranyas que caça al vol.

Cueta blanca (*Motacilla alba*)

Família: Motacillidae

Castellà: Lavandera blanca

Fa fins a 30 cm d'envergadura. El mascle és gris, negre i blanc, i per sota és blanc. La femella és de tons més clars. Té la cua llarga i estreta. La trobem tot l'any, sobretot a l'hivern. Menja cucs, artròpodes i llavors.

Rossinyol bord (*Cettia cetti*)

Família: Cettidae

Castellà: Ruiseñor bastardo

Fa fins a 19 cm

d'envergadura. És de color castany rogenic al cap, dors, cua i ales, i blanquinós al pit i al ventre. El trobem tot l'any. Té les ales i la cua arrodonides i d'un to rogenic. S'alimenta d'insectes, aranyes, cargols i llavors.

Cuetet (*Motacilla cinerea*)

Família: Motacillidae

Castellà: Lavandera cascadeña

Fa fins a 27 cm d'envergadura. Per damunt és de color gris fosc amb tons negres i amb una banda blanca sobre l'ull, i per sota és groga, encara que el ventre és clar. La trobem tot l'any. S'alimenta de cucs, insectes i aranyes.

Tord comú (*Turdus philomelos*)

Família: Turdidae

Castellà: Zorzal comú

Fa fins a 36 cm d'envergadura. És de color marró, amb el pit i el ventre blanc cremós clapejat de fosc. El trobem tot l'any, sobretot en els passos migratoris. S'alimenta de cargols, llimacs, cucs, insectes i baies.

Merla (*Turdus merula*)

Família: Turdidae

Castellà: Mirlo comú

Fa fins a 38 cm d'envergadura. El mascle és de color negre, amb el bec i un cercle al voltant dels ulls ataronjats viu. La femella és bruna. El trobem tot l'any. S'alimenta de cargols, llimacs, cucs, insectes, fruits i baies.

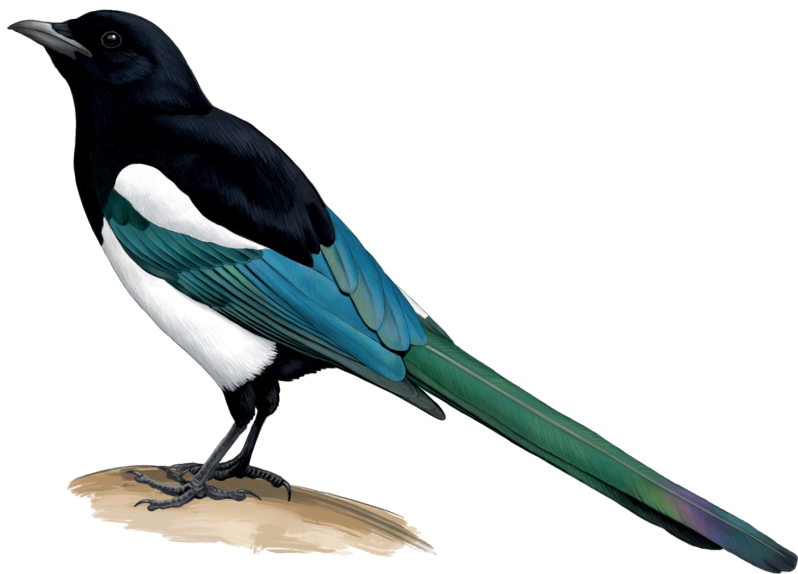

Estornell negre (*Sturnus unicolor*)

Família: Sturnidae

Castellà: Estornino negro

Fa fins a 42 cm d'envergadura. És negre a l'estiu i a l'hivern té xicotetes taques blanques pel tot el cos. El trobem tot l'any. S'alimenta de tota mena d'invertebrats que pugui caçar, de llavors i de fruits.

Blanca o garsa (*Pica pica*)

Família: Corvidae

Castellà: Urraca

Fa fins a 60 cm d'envergadura. Té blanc al ventre i a les ales, i negre a la resta del cos, amb iridiscències blaves, verdes o morades. El trobem tot l'any. S'alimenta d'invertebrats, petits vertebrats, llavors, fruits i carronya.

Teuladí (*Passer domesticus*)

Família: Passeridae

Castellà: Gorrión común

Fa fins a 22 cm d'envergadura. El mascle és marró, jaspiat en el dors. El pili és gris, la nuca castany i les galtes blanques, i té pitet negre. La femella és terrós grisenca. El trobem tot l'any. S'alimenta d'insectes, llavors i fruits.

Cadernera (*Carduelis carduelis*)

Família: Fringillidae

Castellà: Jilguero

Fa fins a 25 cm d'envergadura. Té el cap blanc, negre i escarlata; les ales són negres clapejades amb un color groc, el carpó blanquinós i la cua negra. El trobem tot l'any. S'alimenta de llavors.

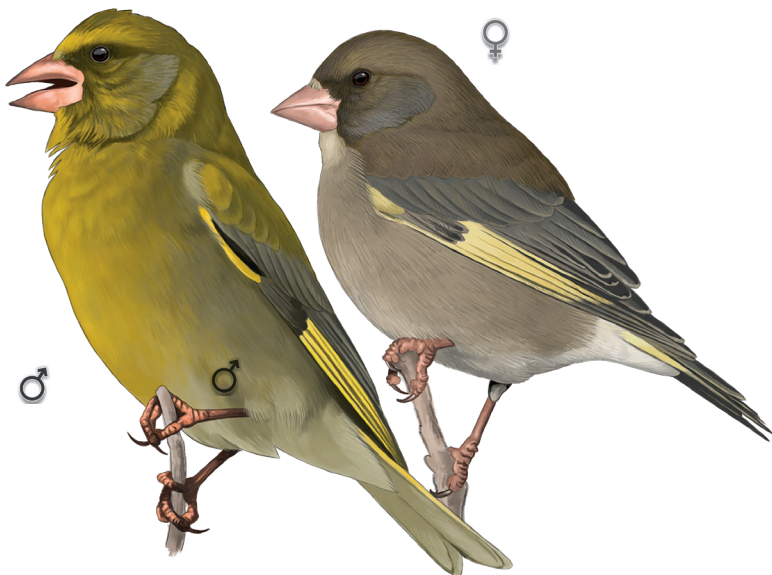

Gafarró (*Serinus serinus*)

Família: Fringillidae

Castellà: Verdecillo

Fa fins a 20 cm d'envergadura. És de color bru groguenc llistat de negre amb el carpó, el front, la llista ocular, el pit i la gola de color groc. El trobem tot l'any. S'alimenta de llavors.

Verderol (*Chloris chloris*)

Família: Fringillidae

Castellà: Verderón común

Fa fins a 27 cm d'envergadura. Els mascles són verd groguenc amb taques negres a les ales i la cua; les femelles són d'un color menys intens amb tons marrons. El trobem tot l'any. S'alimenta d'insectes i llavors.

Xuita (*Phylloscopus collybita*)

Família: Phylloscopidae

Castellà: Mosquitero común

Fa fins a 21 cm d'envergadura. És gris verdós pàl·lid amb el pit i el ventre més clar. Té mig cercle blanc sota l'ull i la cella pàl·lida s'allarga molt. El trobem sobretot a la primavera i a l'estiu. Menja insectes i aranyes.

Totestiu (*Parus major*)

Família: Paridae

Castellà: Carbonero común

Fa fins a 23 cm d'envergadura. Té el cap negre i les galtes blanques; el cos és gris blavós amb la panxa groguenca amb una línia negra al mascle, més prima a la femella. El trobem tot l'any. Menja artròpodes, fruits i llavors.

Papamosques gris (*Muscicapa striata*)

Família: Muscicapidae

Castellà: Papamoscas gris

Fa fins a 25 cm d'envergadura. Parts superiors de color bru grisenc i les inferiors blanquinoses, amb el pit llistat. Té unes estries fosques al cap. El trobem a la primavera i l'estiu. S'alimenta d'insectes que caça a l'aire.

Pit-roig (*Erithacus rubecula*)

Família: Muscicapidae

Castellà: Petirrojo

Fa fins a 22 cm d'envergadura. Té el plomatge gris verdós, amb el front, la gola i el pit d'un roig ataronjat. El trobem tot l'any, però sobretot a l'hivern. S'alimenta de cucs, insectes, aranyes, llavors i baies.

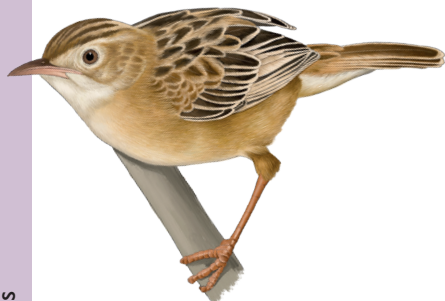

Cua-roja fumada (*Phoenicurus ochruros*)

Família: Muscicapidae

Castellà: Colirrojo tizón

Fa fins a 26 cm d'envergadura. Té un color negre cendrós excepte en la cua, que és roja; el ventre és més clar i el mascle té blanc a les ales. El trobem tot l'any, sobretot a l'hivern. S'alimenta de cucs, insectes, aranyes i baies.

Trist (*Cisticola juncidis*)

Família: Cisticolidae

Castellà: Buitrón

Fa fins a 15 cm d'envergadura. Color ocraci vermellós amb les parts inferiors pàl·lides i les superiors llistades de bru fosc. Cua prou curta. El trobem tot l'any. S'alimenta d'insectes, aràcnids i rovells de l'herba.

Senyoreta (*Aegithalos caudatus*)

Família: Aegithalidae

Castellà: Mito

Fa fins a 19 cm d'envergadura. Té una combinació de tonalitats rosa, negre i blanc, amb una banda fosca per damunt de l'ull. La cua es molt llarga. El trobem tot l'any. S'alimenta d'insectes, aranyes i llavors.

Rossinyol (*Luscinia megarhynchos*)

Família: Muscicapidae

Castellà: Ruiseñor común

Fa fins a 26 cm d'envergadura. Té un color marronós excepte en la cua que és vermellosa, el ventre és més gris clar. El trobem a la primavera i l'estiu. S'alimenta de cucs, insectes, aranyes i baies.

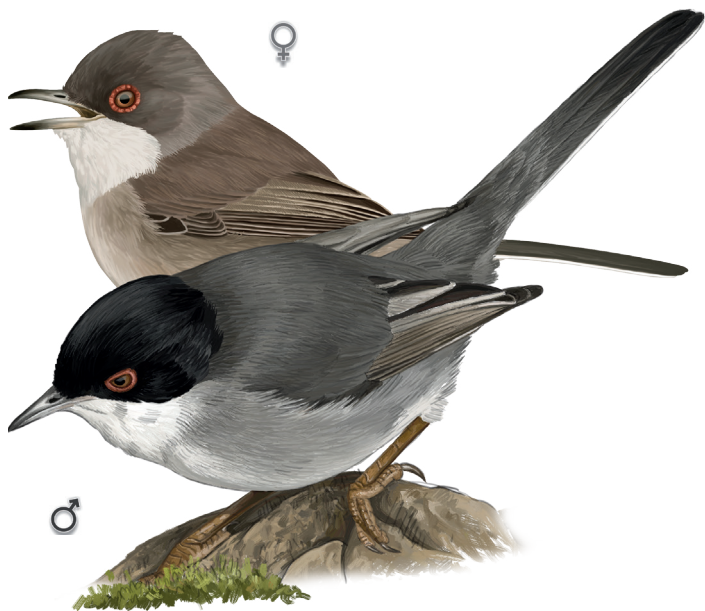

Busquereta de casquet (*Sylvia atricapilla*)

Família: Sylviidae

Castellà: Curruca capirotada

Fa fins a 23 cm d'envergadura. És de tons grisos, amb la part superior del cap, fins als ulls, de color negre en el mascle, i en la femella és marró. El trobem tot l'any. S'alimenta d'atròpodes, llavors i fruites.

Capnegret (*Sylvia melanocephala*)

Família: Sylviidae

Castellà: Curruca cabecinegra

Fa fins a 18 cm d'envergadura. És de tons grisos amb la gola blanca, i té un cercle roig ataronjat al voltant dels ulls. El mascle té el cap negre. El trobem tot l'any. S'alimenta d'atròpodes, llavors i fruites.

Xoriguer comú o moixeta (*Falco tinnunculus*)

Família: Falconidae

Castellà: Cernícalo vulgar

Fa fins a 80 cm d'envergadura. És de ton marrons i el mascle té el cap i la cua grisenc blavós. El trobem tot l'any. Caça petits mamífers, ocells, rèptils, amfibis i insectes grans.

Xot (*Otus scops*)

Família: Strigidae

Castellà: Autillo europeo

Fa fins a 54 cm d'envergadura. És de tons marrons i grisos. Té dos característics plumalls en forma de banyetes. Els seus ulls són grocs.

És nocturn i el trobem tot l'any.

S'alimenta d'artròpodes i vertebrats xicotets.

Mussol (*Athene noctua*)

Família: Strigidae

Castellà: Mochuelo europeo

Fa fins a 56 cm d'envergadura.

És de tons marrons clapat de blanc i tons més clars. Els seus ulls són grocs. És nocturn i el trobem tot l'any. S'alimenta d'insectes i altres artròpodes, i de vertebrats xicotets, sobretot ratolins.

